

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 3ObdoK/5/2024                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 7117221783                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20.10.2025                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jaroslava Fúrová         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2025:7117221783.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu JUDr. R. F., S., správca konkurznej podstaty úpadcu KOBAC, s.r.o., Krivá 23, Košice, IČO: 43 882 714, zastúpeného Vášiv & Partners s.r.o., Murgašova 3, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 238 836, proti žalovanému X. V., narodený XX. Q. XXXX, K., zastúpenému Advokátska kancelária VEREB, s.r.o., Hrnčiarska 916/3, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 52 633 284, o zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eura, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. februára 2024, č. k. 2CoKR/11/2023-151, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice v tom čase ešte ako Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) svojím rozsudkom z 12. mája 2023 č. k. 26NcKR/26/2017-105 (ďalej aj ako „rozsudok súdu prvej inštancie“) zamietol žalobu a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Konštatoval, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 13. septembra 2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 12 500 eura z dôvodu, že ako konateľ úpadcu špecifikovaného v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej aj ako „úpadca“ alebo „dlžník“) nepodal včas návrh na vyhlásenie konkurzu. Žalobca uviedol, že až 23. februára 2016 úpadca doručil súdu prvej inštancie návrh na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok. Konkurz bol vyhlásený uznesením z 24. júna 2016 (sp. zn. 26K/9/2016), ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 129/2016 dňa 6. júla 2016. Žalobca, ako ustanovený správca konkurznej podstaty po preskúmaní účtovníctva úpadcu zistil, že tento bol v úpadku najneskôr k 31. decembru 2013, čo vyplýva z riadnej účtovnej závierky, pretože jeho vlastné imanie bolo v záporných číslach (- 80 943 eura). Účtovná závierka za rok 2013 bola zostavená 28. februára 2014. Funkciu konateľa úpadcu zastával žalovaný a ďalšie osoby, a to B. Z., Q. O. a V. W.. Voči prvým dvom menovaným podal žalobca samostatné žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eura. Naposledy menovaný zomrel. Podľa žalobcu sa dlžník o svojom predĺžení dozvedel alebo pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť najneskôr 28. februára 2014, teda ku dňu zostavenia účtovnej závierky za

rok 2013.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku ďalej uviedol, že pri posúdení nároku žalobcu na uplatnenú zmluvnú pokutu je potrebné zisťovať, či žalovaný konal s odbornou starostlivosťou alebo, či osvedčil, že mu takáto povinnosť nevznikla. Zo súvahy z 28. februára 2014 zostavenej k 31. decembru 2013 zistil, že vlastné imanie úpadcu bolo záporné (- 80 943 eura), z účtovnej závierky z 28. februára 2015 zostavenej k 31. decembru 2014 zistil, že vlastné imanie úpadcu bolo záporné (- 278 eura), ďalej z účtovnej závierky z 24. januára 2016 zostavenej k 31. decembru 2015 zistil, že vlastné imanie úpadcu bolo záporné (- 61 516 eura). Úpadca bol teda v úpadku (v predĺžení) od roku 2013. Návrh na vyhlásenie konkurzu bol podaný na súde dňa 23. februára 2016.

3. Súd prvej inštancie vo vzťahu ku konaniu žalovaného s odbornou starostlivosťou poukázal na to, že úpadcovi sa podarilo znížiť záporné imanie (predĺženie) z roku 2013 vo výške (- 80 943 eura) na sumu (- 278 eura) v roku 2014. To znamená, že úpadca sa účinne snažil znižovať svoje záväzky, na základe čoho súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný neporušil svoju povinnosť podať včas návrh na vyhlásenie konkurzu, keďže v rokoch 2013 až 2015 konal s odbornou starostlivosťou v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) úpadcu, a preto žalobu zamietol.

4. O odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) svojím rozsudkom z 22. februára 2024 č. k. 2CoKR/11/2023-151 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd si osvojil výstižné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal.

5. Na doplnenie dôvodov odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 74a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“), podľa ktorého štatutár sa zbaví povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu za nepodanie včasného návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR vtedy, ak osvedčí podľa § 74a ods. 5 písm. a) ZKR, že konal s odbornou starostlivosťou uviedol, že pojem „odborná starostlivosť“, štatutárneho orgánu v obchodných spoločnostiach sa v súdnej praxi vykladá tak, že štatutárny orgán koná s odbornou starostlivosťou vtedy, ak na základe svojho riadneho obchodného úsudku rozumne predpokladá, že na základe náležitých informácií, ktoré má, koná v prospech spoločnosti a na ochranu záujmov veriteľov spoločnosti. Žalobca tvrdil, že spoločníci úpadcu, teda aj žalovaný, vlastnými prostriedkami uhrádzali záväzky spoločnosti a vlastnými prostriedkami sa podieľali na úhrade strát spoločnosti. Podľa odvolacieho súdu takéto dotovanie obchodnej spoločnosti z vlastných finančných prostriedkov, v snahe preklenúť dočasný nedostatok finančných prostriedkov, možno považovať za konanie s odbornou starostlivosťou v súlade so záujmami spoločnosti, jej spoločníkov a jej veriteľov. Žalovaný ako konateľ sa spolu s ostatnými konateľmi tým snažil predísť vzniku škody, ktorá by spoločnosti vznikla neuhradením jednotlivých záväzkov veriteľom úpadcu. Odvolací súd ďalej uviedol, že každý správca konkurznej podstaty, predtým než pristúpi k výzve pre štatutára dlžníka v zmysle § 74a ods. 1 ZKR na zaplatenie zmluvnej pokuty 12 500 eura a po preverení vyjadrenia štatutára k tejto výzve, musí skúmať, či tento štatutárny orgán konal s odbornou starostlivosťou, alebo nie. Dospel k záveru, že žalobca v prejednávacom spore zjavne iba mechanicky aplikoval § 11 ods. 2 ZKR a zohľadňoval iba to, že žalovaný ako štatutárny orgán úpadcu nepodal do 30 dní, odkedy sa dozvedel o predĺžení z riadnej účtovnej závierky, návrh na vyhlásenie konkurzu.

6. Proti napadnutému rozsudku podal žalobca včas dovolanie, dôvodnosť ktorého výslovne odvodzuje od § 420 písm. f) a od § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu neboli ešte vyriešené. Žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že uloží

žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12 500 eura z titulu zmluvnej pokuty a zároveň mu uloží povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania. Za predpokladu, že by dovolací súd bol toho názoru, že nemôže vo veci rozhodnúť sám, žalobca žiada, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania.

7. Žalobca uviedol, že nesprávny procesný postup odvolacieho súd spočíva v porušení § 383 až § 385 CSP upravujúcich vykonávanie dokazovania odvolacím súdom a viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. Odvolací súd podľa dovolateľa v napadnutom rozsudku uviedol, že zistenie skutkového stavu veci bolo súdom prvej inštancie vykonané v dostatočnom rozsahu, a že sa s jeho skutkovými zisteniami stotožňuje. Napriek tomu sa odvolací súd v zásadnej otázke odklonil od skutkového zistenia súdu prvej inštancie; z predložených dôkazov dospel k inému poznatku, a to bez toho, aby v súlade s § 385 ods. 1 CSP nariadil pojednávanie za účelom zopakovania dokazovania. Skutočnosť, pri ktorej odvolací súd dospel k inému zisteniu než súd prvej inštancie, je spornosť pohľadávky úpadcu voči spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o., ktorá vznikla z titulu dodania tovaru - betónu v mesiacoch január až marec 2013. V odseku 58. odôvodnenia rozsudku okresný súd konštatoval existenciu záväzkovo-právneho vzťahu medzi dlžníkom a veriteľom ZAPA beton SK, s.r.o. a dôvodnosť pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a zároveň uviedol, na základe ktorých skutočností k uvedenému presvedčeniu dospel. V rozpore s tým dospel odvolací súd k záveru o spornosti pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a o nemožnosti posúdenia jej dôvodnosti bez toho, aby bolo ukončené konanie vedené Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014. Spornosť pohľadávky je podľa odvolacieho súdu daná tým, že v sporovom konaní, ktorým sa ZAPA beton SK, s.r.o. domáhala jej zaplatenia, dlžník tvrdil, že pohľadávku neuznáva. Obdobná situácia sa týka posúdenia toho, či nastal úpadok úpadcu, keď súd prvej inštancie v odseku 65. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že úpadca bol predĺžený už od roku 2013. V rozpore s týmto skutkovým zistením dospel odvolací súd k záveru, že nebolo preukázané, že úpadca bol v predĺžení pred 23. februárom 2016. Odvolací súd tým pristúpil k vykonaniu dokazovania a k modifikácii skutkového stavu bez toho, aby za účelom vykonania dokazovania nariadil pojednávanie, prípadne bez toho, aby po vykonaní dokazovania mimo pojednávania oboznámil strany sporu s jeho výsledkom. Žalobca zdôraznil, že právo vyjadriť sa k dokazovaniu je súčasťou práva na spravodlivý proces a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Cdo/177/2014.

8. Podľa žalobcu napadnutý rozsudok závisel v rozhodujúcej miere od riešenia právnej otázky sformulovanej nasledovne: „Započítava sa suma sporných záväzkov dlžníka do celkovej sumy jeho záväzkov pri posúdení predĺženia v konaniach, ktoré sú vyvolané konkurzom, (t. j. nie v konkurznom konaní)? Ak áno, je súd, ktorý rozhoduje v konaní vyvolanom konkurzom, oprávnený posúdiť existenciu spornej pohľadávky ako predbežnú otázku?“

9. Žalobca odpoveď na uvedenú otázku v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu nenašiel. Odvolací súd podľa žalobcu na uvedenú otázku zodpovedal tak, že v konaní o zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu musia byť záväzky dlžníka zakladajúce jeho predĺženie osvedčené v takej miere, že o nich nemožno mať akúkoľvek právnu pochybnosť. Rovnako tak uviedol, že existenciu pohľadávky je možné posúdiť len v samostatnom sporovom konaní, a teda nie v konaní, v ktorom sa posudzuje zodpovednosť dlžníka, resp. osôb konajúcich v jeho mene za porušenie povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas. Podľa žalobcu je tento právny názor nesprávny, nakoľko vychádza z nesprávneho výkladu § 3 ZKR a z nesprávneho porozumenia podstaty a predmetu konania, v ktorom sa rozhoduje o návrhu na vyhlásenie konkurzu a konania o zaplatenie pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Predmetné nedostatky sa v rozhodnutí odvolacieho súdu najvýraznejšie prejavili tým, že podľa odvolacieho súdu je na predmetné konanie plne aplikovateľné uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo 7. marca 2018 sp. zn. I. ÚS 68/2018. Podľa ústavného súdu nemožno pripustiť, aby bol konkurz na majetok dlžníka vyhlásený na návrh osoby, ktorá nie je veriteľom dlžníka. Ústavný súd ďalej uviedol, že konanie, v ktorom sa rozhoduje o veriteľskom návrhu na vyhlásenie konkurzu, neposkytuje priestor na

preukazovanie dôvodnosti navrhovateľom označenej pohľadávky a na preskúmanie existencie sporných pohľadávok slúžia iné sporové konania. Takýmto konaním podľa názoru žalobcu nemusí byť nevyhnutne iba také konanie, ktorého meritum sa bude týkať existencie spornej pohľadávky (napr. konanie o žalobe na plnenie, konanie o určení popretej pohľadávky). Podľa žalobcu sa existencia spornej pohľadávky môže posúdiť ako predbežná otázka, napr. v konaní o uloženie povinnosti zaplatiť pokutu za oneskorené podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu, či v konaní o odporovacej žalobe. Žalobca podotkol, že v tomto konaní súd skúma všetky relevantné predpoklady pre priznanie nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty voči úpadcovi, resp. voči jeho štatutárnemu orgánu. Vychádzajúc z ustanovení ZKR týmito relevantnými skutočnosťami sú existencia úpadku dlžníka vo forme predĺženia, okamih vzniku povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, splnenie, alebo porušenie tejto povinnosti a existencia liberačného dôvodu na strane žalovaného. Vo vzťahu k tomuto konaniu a napadnutému rozsudku má najväčší význam posúdenie predĺženia dlžníka. Pre posúdenie predĺženia sú právne významné všetky záväzky dlžníka, ktoré objektívne existujú. Ak by súdu nebolo v tomto konaní umožnené zodpovedať ako predbežnú otázku existenciu pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a v spojení s tým posúdiť, či a kedy sa dlžník dostal do predĺženia, viedlo by to podľa názoru žalobcu k porušeniu zásady zákazu odmietnutia spravodlivosti.

10. ZKR účinný do 31. decembra 2015 jednoznačne definoval, že predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa osobitného predpisu, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku. Zákonodarca z okruhu záväzkov rozhodujúcich pre posúdenie predĺženia vylúčil iba záväzky spojené so záväzkom podriadenosti a záväzky, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky. Nakoľko je § 3 ods. 3 ZKR kogentným, nie je podľa názoru žalobcu možné z posúdenia predĺženia vylúčiť žiadne iné záväzky. Napriek tomu, že pri posudzovaní predĺženia sa vychádza najmä z účtovníctva, je pri záväzkoch právne irelevantné to, či ich dlžník má, alebo nemá v účtovnej evidencii. Opačný názor by viedol k absurdnému záveru a to, že dlžník predíde predĺženiu tým, že o svojich záväzkoch účtovať nebude. Rovnako tak je nepodstatný subjektívny postoj dlžníka k týmto záväzkom, t. j. ich uznanie, resp. neuznanie. Žalobca má za to, že súd rozhodujúci o žalobe na zaplatenie pokuty za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu, mohol ako predbežnú otázku posúdiť existenciu alebo neexistenciu spornej pohľadávky a následne ju vziať na zreteľ pri posudzovaní predĺženia dlžníka a vzniku povinnosti štatutára podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

11. Z pohľadu žalobcu meritórne rozhodnutie ďalej záviselo aj od posúdenia okamihu vzniku povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu, konkrétne od toho, či začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne, t. j. od okamihu, kedy úpadok nastal alebo subjektívne, t. j. od okamihu, kedy sa osoba konajúca v mene dlžníka o predĺžení dozvedela.

12. Žalobca dal do pozornosti, že podľa názoru konajúcich súdov je deň zostavenia účtovnej závierky okamihom, ktorý určil začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu. Podľa neho je ale takýto záver nesprávny, nakoľko je v priamom rozpore so znením zákonných ustanovení a s účelom inštitútu zodpovednosti za porušenie povinnosti včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu. Žalobca je presvedčený, že znenie zákona jednoznačne viaže začiatok plynutia lehoty na objektívnu skutočnosť, a to na vznik predĺženia dlžníka. V tejto súvislosti poukázal na názor Ďuricu, podľa ktorého: „Plynutie lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne. Lehota 30 dní, odkedy sa povinný dozvedel o úpadku, je síce stanovená akoby subjektívne, avšak v konečnom dôsledku sa posudzuje objektívne, pretože, ak sa povinný o úpadku dozvedel, lehota plynie od momentu, keď sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o úpadku“ (ĎURICA, M. § 11 [Návrh na vyhlásenie konkurzu]. In: ĎURICA, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. 4. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 66.) Uvedený názor je súladný s režimom objektívnej zodpovednosti, ktorým sa riadia obchodno-záväzkové vzťahy, vrátane vzťahu štatutára a obchodnej spoločnosti. Z aplikácie Obchodného zákonníka na zodpovednostný režim štatutárov za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu potom vyplýva objektívna zodpovednosť, t. j. zodpovednosť bez ohľadu na ich zavinenie. Možnosť zbaviť sa zodpovednosti za nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu tvrdením, že o vzniku tejto povinnosti štatutár nevedel, by bolo v rozpore so samotnou podstatou objektívnej zodpovednosti.

13. Podľa žalobcu rovnaký názor zastávajú aj ďalší právni teoretici (DOLNÝ, J. Odporovateľnosť právnych úkonov v konkurznom práve. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 25. a CSACH, K. Predinsolvenčné povinnosti štatutárnych orgánov. In Karlovarské právnické dny, 2017, s. 402.). Žalobca už v podanom odvolaní označil za nesprávny názor súdu o tom, že o úpadku, ktorý preukázala riadna účtovná závierka za rok 2015, sa žalovaný mohol dozvedieť až po jej zostavení 24. januára 2016. V zozname vystavených faktúr sú najneskôr vystavené faktúry z 15. decembra 2015. To znamená, že najneskôr 16. decembra 2015 sa žalovaný ako štatutár úpadcu mohol pri zachovaní odbornej starostlivosti dozvedieť o predlení spoločnosti (v takom prípade zákonná lehota na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu uplynula 15. januára 2016). Žalobca podotkol, že po 15. decembri 2015 nevykonával úpadca žiadnu činnosť a podnik ďalej neprevádzkoval. Napriek tomu návrh na vyhlásenie konkurzu podal až 23. februára 2016. Po zohľadnení vyššie uvedenej argumentácie neobstoí tvrdenie žalovaného, že s podaním návrhu musel počkať až do ukončenia účtovného roku a vyhotovenia riadnej účtovnej závierky.

14. K podanému dovolaniu sa včas vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietol vzhľadom na zjavnú nedôvodnosť. Podľa žalovaného odvolací súd v odseku 53. odôvodnenia svojho rozsudku nerobí žiadne nové skutkové závery a iba s poukazom na citovaný judikát ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadril právny názor ohľadne možnej pochybnosti prihlásenej pohľadávky. Záver odvolacieho súdu ohľadne pohľadávok spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. nie je žiadnym odklonom od skutkových zistení súdu prvej inštancie, nejedná sa o žiadne procesné pochybenie, a teda nie je možné ustáliť záver o porušení práva na spravodlivý proces. Zároveň v rámci prvej otázky žalobcu žalovaný uvádza, že odvolací súd v odseku 53. odôvodnenia svojho rozsudku správne aplikoval uznesenie ústavného súdu a je irelevantné, že vo veci, v ktorej bola ústavná sťažnosť podaná išlo o vyhlásenie konkurzu.

15. K druhej otázke žalobcu žalovaný poukázal na to, že žalobca v žalobe počítal tridsať dňovú lehotu od 28. februára 2014 a v dovolaní už predmetnú lehotu počítal od 16. decembra 2015. Podľa názoru žalovaného je rozhodujúci deň zostavenia účtovnej uzávierky a nie to, kedy bola doručená, či vystavená posledná faktúra za rok 2015. Žalovaný spolu s ostatnými konateľmi nemohol predvídať, či po 15. decembri 2015 bude ešte doručená/vystavená nejaká faktúra do konca daného roka.

16. Žalovaný ďalej poznamenal, že žalobca sa nevysporiadal s ďalšími nedostatkami žaloby a výzvy adresovanej pred podaním žaloby žalovanému ako konateľovi. Bez ohľadu na to, ako sa dovolací súd vysporiada s druhým dovolacím dôvodom, tak žalobe nie je možné vyhovieť, pretože vo výzve žalobcu zo 7. júla 2017 (hmotnoprávny predpoklad žaloby) je uvedená nesprávna sankcia, ktorá nebola platná v roku 2014, kedy malo podľa žaloby dôjsť k údajnému porušeniu povinností žalovaného a rovnako tak v zmysle žaloby sa požaduje sankcia účinná po 1. januári 2016, hoci k porušeniu povinností žalovaného došlo podľa žaloby v roku 2014. Žalobe nie je možné vyhovieť ani z toho dôvodu, že konanie žalovaného od počiatku roku 2014 do podania návrhu na vyhlásenie konkurzu smerovalo výlučne k vyriešeniu úpadku a k zlepšovaniu hospodárskych výsledkov, t. j. žalovaný nepochybne konal s odbornou starostlivosťou, čím naplnil liberačné dôvody podľa § 74a ZKR [hospodársky výsledok úpadcu za obdobie roku 2014 (- 278 eura) sa výrazne zlepšil oproti roku 2013 (- 80 943 eura), takže ide podľa žalovaného o preukázateľne aktívnu snahu o vyriešenie úpadku iným spôsobom, čo súdy nemôžu prehliadnuť].

17. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť [§ 447 písm. f) CSP]. Zároveň poukazuje na svoje skôr vydané rozhodnutia sp. zn. 4ObdoK/4/2023 z 30. októbra 2024 a sp. zn. 2ObdoK/2/2024 z 20. februára 2025 v obdobných veciach a na v nich vyslovené právne závery, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil, nakoľko nevidel dôvod sa od nich odkloniť.

18. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo

veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu;
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo;
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

20. Vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, pričom intenzita tohto zásahu dosahuje takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94). Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

21. Váda podľa § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany sporu, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov, ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

22. Žalobca s poukazom na tento dôvod prípustnosti dovolania namietal, že odvolací súd pristúpil k modifikácii skutkového stavu bez toho, aby za týmto účelom nariadil pojednávanie podľa § 385 ods. 1 CSP. V podanom dovolaní zdôraznil, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, na základe vykonaných dôkazov konštatoval existenciu záväzkovo-právneho vzťahu medzi veriteľom ZAPA beton SK, s.r.o. a úpadcom. Na druhej strane v rozpore s tým mal odvolací súd dospieť podľa neho k záveru o spornosti pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o. a o nemožnosti posúdenia jej dôvodnosti bez toho, aby bolo ukončené konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 30Rob/49/2014.

23. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd v odseku 39. skonštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Odvolací súd si osvojil výstižné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal podľa § 387 ods. 2 CSP. V ďalších odsekoch odvolací súd potom s poukazom na odsek 40. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol argumenty smerujúce k doplneniu a zdôrazneniu správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v reakcii na argumenty uvedené v odvolaní a vo vyjadreniach k odvolaniu. Zámerom odvolacieho súdu zjavne nebolo konštatovať nesprávnosť

skutkových zistení súdu prvej inštancie.

24. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že ťažiskovým argumentom súdu prvej inštancie pre zamietnutie žaloby bolo zistenie konania žalovaného ako štatutárneho orgánu úpadcu v rozhodujúcom období s odbornou starostlivosťou podľa § 74a ZKR v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) úpadcu. Súd prvej inštancie v odseku 75. a 76. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že: „vo vzťahu ku konaniu žalovaného s odbornou starostlivosťou je potrebné tiež poznamenať, že sa spoločnosti KOBAK, s.r.o. podarilo znížiť záporné imanie (predĺženie) z roku 2013 vo výške - 80 943,- EUR, na sumu - 278,- v roku 2014. To znamená, že spoločnosť KOBAK, s.r.o. sa účinne snažila znižovať svoje záväzky. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že žalovaný neporušil svoju povinnosť včas podať návrh na vyhlásenie konkurzu na spoločnosť KOBAK, s.r.o., keďže v rokoch 2013 až 2015 konal s odbornou starostlivosťou v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) spoločnosti, preto žalobu zamietol.“

25. Z napadnutého rozsudku podľa najvyššieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa s týmto ťažiskovým argumentom súdu prvej inštancie pre zamietnutie žaloby stotožnil. Pozornosti najvyššieho súdu neuniklo, že niektoré namietané úvahy odvolacieho súdu týkajúce sa posúdenia spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. sa čiastočne odlišujú od úvah súdu prvej inštancie. Predmetný nesúlad pramení predovšetkým z odlišného pohľadu odvolacieho súdu na otázku o možnosti aplikácie záverov vyplývajúcich z rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 68/2019 na prejednávaný spor. Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené udáva, že odvolací súd týmito doplnujúcimi úvahami nerozporoval, ani nespochybňoval rozhodujúce zistenia a úvahy súdu prvej inštancie. Podľa najvyššieho súdu namietané úvahy je potrebné charakterizovať v súlade s ich účelom, ktorým nepochybne bolo potvrdenie úvah a skutkových zistení súdu prvej inštancie a rozšírenie argumentácie smerujúcej k zhodnému posúdeniu veci v súlade s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

26. Podľa najvyššieho súdu nebolo potrebné v tejto veci zopakovať dokazovanie na nariadenom pojednávaní uplatnením procesného postupu podľa § 384 ods. 1 CSP v spojení s § 385 ods. 1 CSP, keďže z napadnutého rozsudku s poukazom na účel namietaných úvah odvolacieho súdu, ktoré smerovali predovšetkým k rozšíreniu, rozvinutiu, resp. doplneniu a potvrdeniu ťažiskových a kľúčových úvah súdu prvej inštancie, ako aj v konečnom dôsledku k potvrdeniu jeho rozhodnutia vo veci samej nevyplyva, že by mal odvolací súd za to, že by súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

27. Najvyšší súd sumarizuje, že odvolací súd nevychádzal z iného skutkového stavu, ako ho zistil súd prvej inštancie, tento potvrdil a ďalej len rozvíjal prostredníctvom ďalších úvah bez toho, aby akokoľvek menil rozhodujúce závery súdu prvej inštancie. Aj keď je možné badať, že odvolací súd sa od argumentácie súdu prvej inštancie v časti odchýlil, podľa najvyššieho súdu v tomto prípade nebol povinný zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, keďže na zistený skutkový stav nadviazal a ťažiskové argumenty súdu prvej inštancie potvrdil. Navyiac v priebehu konania mali obe strany sporu možnosť vyjadriť sa k možnému použitiu záverov z rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 68/2019 na tento prípad, takže ani v tomto smere k ukráteniu práv strán nedošlo. Možno opätovne len konštatovať, že ďalšie úvahy odvolacieho súdu predstavujú len doplnenie dôvodov rozhodnutia ako priama reakcia na námietky žalobcu ako odvolateľa a ako celok potvrdzujú rozhodujúce právne závery súdu prvej inštancie. Najvyšší súd preto nesprávny procesný postup súdu odvolacieho súdu v prejednáwanej veci nevzhládol.

28. Najvyšší súd uzatvára, že považuje za nadbytočné, aby sa dovolacími námietkami, ktorými žalobca preukazuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ďalej zaoberal, keďže je zjavné, že odvolací súd neuplatnil nesprávny procesný postup. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody najvyšší súd považuje dovolanie žalobcu v tejto časti za neprípustné. Pre úplnosť najvyšší súd len v krátkosti nad rámec uvedeného dodáva, že pokiaľ by aj v tomto prípade odvolací súd modifikoval skutkové zistenia súdu prvej inštancie bez toho, aby na pojednávaní zopakoval, alebo doplnil dokazovanie a uplatnil tak nesprávny procesný postup, namietané procesné pochybenie by nebolo spôsobilé zasiahnuť do žalobcovho práva na spravodlivý proces dostatočnou (relevantnou) mierou intenzity, keďže z dovolania

a rozhodnutí súdov nižšieho stupňa je zjavné, že domnelá modifikácia skutkových zistení sa týkala tých skutkových zistení, ktorých rozdielne hodnotenie nemohlo mať žiadny a rozhodujúce závery konajúcich súdov, v dôsledku ktorých rozhodli tak, ako je uvedené vo výrokoch ich rozhodnutí.

29. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

30. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje najvyšší súd výlučne, na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť najvyššieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

31. Najvyšší súd pripomína, že aj keď sú žalobcom v dovolaní vymedzené právne otázky, je povinný sa ďalej zaoberať aj tým, či nastolená otázka spĺňa kritériá právnej otázky, ktorú má vo svojom rozhodnutí riešiť, keďže táto musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že najvyšší súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

32. Žalobca v súvislosti s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP naformuloval dve otázky, pričom prvú z nich vymedzil nasledovne: Započítava sa suma sporných záväzkov dlžníka do celkovej sumy jeho záväzkov pri posúdení predĺženia v konaniach, ktoré sú vyvolané konkurzom, (t. j. nie v konkurznom konaní)? Ak áno, je súd, ktorý rozhoduje v konaní vyvolanom konkurzom, oprávnený posúdiť existenciu spornej pohľadávky ako predbežnú otázku?

33. Najvyšší súd je názoru, že žalobcom položená otázka nebola v kontexte prejednávaneho sporu otázkou, ktorou by sa odvolací súd zaoberal, a preto nemôže byť posúdená ako kľúčová pre rozhodnutie vo veci samej, a teda nemôže byť posúdená ani ako otázka zakladajúca prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie, ako ani napadnutý rozsudok, odpoveď na žalobcom položenú otázku nemôže ovplyvniť, preto najvyšší súd konštatuje, že ide o otázku hypotetickú.

34. Už vyššie najvyšší súd skonštatoval, že ťažiskovým (kľúčovým) zistením a argumentom pre zamietnutie žalobcovej žaloby bolo zistenie konania žalovaného, ako štatutárneho orgánu úpadcu v rozhodujúcom období s odbornou starostlivosťou podľa § 74a ZKR v snahe odvrátiť úpadok (predĺženie) úpadcu. Súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný konal s odbornou starostlivosťou, keď sa mu darilo v rokoch 2013 a 2014 znížiť záporné imanie spoločnosti, úpadca mal dostatok zákaziek, riadne vykonával svoju činnosť a boli uhrádzané aj ním vystavené faktúry. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa stotožnil aj odvolací súd v napadnutom rozsudku.

35. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dáva do pozornosti žalobcu, že rozhodujúcou otázkou v prejednávanej veci odôvodňujúcou výrok o zamietnutí žaloby nebola spornosť alebo nespornosť pohľadávky veriteľa ZAPA beton SK, s.r.o., ale otázka, či konal žalovaný s odbornou starostlivosťou v rozhodujúcom období a s tým súvisiace posúdenie, či bol naplnený liberačný dôvod zbavujúci žalovaného povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podľa § 11 ods. 2 ZKR. O tom, že otázka spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o. nebola pre rozhodnutie v tejto veci kľúčovou svedčí, že

aj napriek do istej miery odlišným úvahám súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu ohľadne spornosti pohľadávky spoločnosti ZAPA beton SK, s.r.o., tieto úvahy nemali žiadny dopad na napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Najvyšší súd s poukazom na uvedené uzatvára, že dovolanie nie je v časti prvej otázky prípustné, keďže otázka žalobcu je v kontexte prejednávaneho sporu hypotetickou otázkou.

36. Žalobca svoju druhú otázku, od ktorej odvodzoval prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, naformuloval v dovolaní nasledovne: Meritórne rozhodnutie ďalej záviselo aj od posúdenia okamihu vzniku povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu, konkrétne od toho, či začatie plynutia lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu je stanovené objektívne, t. j. od okamihu, kedy úpadok nastal alebo subjektívne, t. j. od okamihu, kedy sa osoba konajúca v mene dlžníka o predĺžení dozvedela.

37. Predmetnou otázkou žalobca zjavne priamo reaguje na záver súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný podal návrh na vyhlásenie konkurzu dlžníka včas, keďže lehota na podanie návrhu mu začala plynúť od 24. januára 2016, resp. záver odvolacieho súdu, podľa ktorého nebolo preukázané, že dlžník nepodal návrh na vyhlásenie konkurzu dlžníka 23. februára 2016 včas. Podľa § 11 ods. 2 ZKR prvej vety dlžník, ktorý je právnickou osobou, je povinný podať návrh na vyhlásenie konkurzu do tridsiatich dní, odkedy sa dozvedel, alebo sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o svojom úpadku.

38. Najvyšší súd však v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že odvolací súd v odseku 46. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že: „štatutárny orgán obchodnej spoločnosti pri výkone svojej funkcie je povinný rešpektovať ustanovenie § 11 ods. 2 ZKR a podať návrh na vyhlásenie konkurzu do 30 dní odkedy sa pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol dozvedieť o predĺžení obchodnej spoločnosti.“ Tento právny záver týkajúci sa právneho posúdenia charakteru tridsať dňovej lehoty dlžníka na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR odvolací súd ďalej v napadnutom rozsudku nespochybnil.

39. Z napadnutého rozsudku nevyplýva, že by odvolací súd na rozdiel od žalobcu posudzoval lehotu podľa § 11 ods. 2 ZKR ako subjektívnu. Najvyšší súd preto konštatuje, že právny názor odvolacieho súdu korešponduje s právnym názorom žalobcu, ako aj s názormi právnej vedy uvedenými v podanom dovolaní, že lehota na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR má objektívny charakter, nakoľko plynie d momentu, kedy sa právnická osoba pri zachovaní odbornej starostlivosti mohla o svojom úpadku dozvedieť. S poukazom na uvedené najvyšší súd udáva, že žalobca nevymedzil dovolací dôvod spôsobom podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP, predovšetkým neuviedol v čom právne posúdenie realizované odvolacím súdom ohľadne položenej právnej otázky považuje za nesprávne, keďže právny názor odvolacieho súdu na položenú otázku korešponduje s jeho právnym názorom.

40. Najvyšší súd pre úplnosť dopĺňa, že podaným dovolaním v tejto časti žalobca vo svojej podstate vyjadruje svoju nespokojnosť so skutkovými zisteniami konajúcich súdov ohľadne vymedzenia konkrétneho momentu, kedy sa dlžník pri zachovaní odbornej starostlivosti mohol o svojom úpadku dozvedieť. Z rozhodnutí konajúcich súdov totiž nevyplýva, že by sa stotožnili s názorom žalobcu, že začiatok plynutia tridsať dňovej lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu mal nastať najneskôr 16. decembra 2015. Najvyšší súd dáva v tejto súvislosti do pozornosti, že otázka ustálenia konkrétneho momentu začiatku plynutia tridsať dňovej lehoty na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu podľa § 11 ods. 2 ZKR nie je otázkou právnou, ale skutkovou. Táto je z dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP vylúčená s poukazom na § 442 CSP.

41. Najvyšší súd s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti sumarizuje, že keďže žalobca vymedzil dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dôvodiac nesprávnym procesným postupom, ktorý však nebol najvyšším súdom zistený, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dôvodiac, že napadnutý rozsudok závisel od vyriešenia právnych otázok, ktoré však jeho prípustnosť z dôvodov uvedených vyššie nezaložilo, najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keďže dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a dovolacie dôvody nie sú vymedzené

spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

42. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému ako úspešnej strane sporu v dovolacom konaní priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.